

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: ES szabadon választható-Speciális elméleti kutatás

Alcím : Képregény: gondolkodás, történet, tervezés

A kurzus oktatója: Szép Eszter

e-mail cím, telefonszám: eszterszep@gmail.com

Kód: B-AE-502-2019-E	Tantervi hely:	Javasolt félév: 2021 őszi	Kredit: (előadással együtt)	Tanóraszám: Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok: B-AE-502-E B-DK-601-B	Típus: gyakorlat	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):

A kurzus célja és alapelvei:

- A kurzus során a hallgatók megismerik és megtapasztalják a képregényt mint összetett történetmesélő médiumot.
- A kurzus során a hallgatók megtanulják (a) azonosítani a képregény formai jegyeit, (b) megfogalmazni, egy-egy jegy hogyan járul hozzá a történethez, (c), ezeket az elemeket a heti feladatokban és a végső beadott képregényprojektben használják.
- A hallgatók megismerik és megtapasztalják, milyen lépések vezetnek egy képregény létrejöttéhez az ötlettől a végleges megfogalmazásig.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás: Történetmesélési és -szerkesztési jártasság, alapvető képregényelméleti tudás

Képesség: multimodális kifejezésformák használata

Attitűd: kísérletező kedv, kritikai észrevételek megfogalmazása

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A kurzus témái a képregény kifejező eszközeit és lehetőségeit járják körül. Minden órán szóba kerülnek közös olvasmányaink, elméleti kérdések, és mindig lesznek gyakorlati feladatok. Minden héten más képregényt olvasunk és ezek által (pontosabban az olvasmányok formai megoldásai által) inspirálva rajzolunk.

A jegyszerzéshez:

- (1) A heti és az órai feladatokat egybegyűjtve portfóliót alakítunk ki.
- (2a) Választható: A félév végére egyéni projektmunka keretében 4-5 oldalas képregény készítése. A képregény témája, vagy inkább ihletője, egy választott épület (lehet szabadon asszociálni: bármilyen épület vagy szobor lehet a képregény témája, bármilyen szempontból, pl. múltja, jelene, jövője, egy részlete, lakói). A kurzus második felében a heti feladatok nagy része már ehhez a projektmunkához kötődik.
- (2b) Választható: Egy elemző esszé írása egy képregényről szakirodalom felhasználásával (fontos: a szakirodalom leginkább angolul van). A kurzus második felében a heti feladatok nagy része már ehhez az esszéhez kötődik.

Az órákra hozzatok rajzeszközöket.

A kurzus nagyban épít a hétközbeleni egyéni munkára, ezért különösen fontos, hogy a *heti feladatokat* a határidőig leadjátok. A határidő mindig vasárnap 18 óra.

Fontos: a közös olvasmányaink nagy része angolul van, de közérthető nyelven.

További információk: eszterszep.com

1. alkalom szept 13.

Bevezető. Geometria és képregény. A gesztusban rejlő kifejező erő. A fogalmi metafora fogalma.

Fontos: Kérlek hozzatok ollót és ragasztót.

2. alkalom szept 20.

Lynda Barry. Képregény és gondolkodás. A gesztus folyt. Képregény és idő.

Közös és egyéni gyakorlatok Lynda Barry pedagógiai eszköztárából.

3. alkalom szept 27.

A képregény mint játék: variációk és korlátok.

Matt Madden: *99 Ways to Tell a Story*. Néhány Matt Madden-féle feladat a képregényes történetmesélés elemzéséhez és megértéséhez. Némi képregénytörténet (Matt Maddenhez kapcsolódóan). Miniképregény készítése.

4. alkalom okt 4.

Információ elrendezése, infografika. Sketchnoting.

Képregényoldal elemzése. A képregények szerkezetének modellje Charles Hatfield szerint.

5. alkalom okt 11.

Képregény és dizájn.

Jesse Lonergan: *Hedra* és Richard McGuire: *Here* áll majd a fókuszban.

Idő és tér képregényben. Szimultaneitás és szekvencialitás (és egyéb szép szavak.)

Olvasásirány-vezetési gyakorlat.

6. alkalom okt 25

Történetmesélés, térhasználat.

Paul Karasik – Paul Auster: *Tükörváros* áll majd a középpontban.

A vizuális metafora fogalma. Kreatív történetvezetési gyakorlat.

7. alkalom nov 8

Nézőpontok és történetek.

Brecht Evens: *The Wrong Place* és *Ebony Flowers: My Lil Sister Lena* áll majd a fókuszban.

Történetvezetési gyakorlat.

8. alkalom nov 15

Egyéni konzultációk a Képregényprojektről.

9. alkalom nov 22

Játék a képregény anyagával. Anyag és tér.

10. alkalom nov 29

Portfólió leadása és bemutatása.

Képregényprojekt leadása és bemutatása.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

1. alkalom szept 13.

Bevezető. Geometria és képregény. A gesztusban rejlő kifejező erő. A konceptiális metafora fogalma.

Fontos: Kérlek hozzatok ollót és ragasztót.

Feladat szept 12. 18 óráig (posztold a közös felületünkre):

- Rács és gesztus képregény készítése legalább három napról (az órán megbeszéltek alapján, rövid magyarázattal.)
- Olvasd el Shennawy egyiptomi grafikus és képregényalkotó cím nélküli rövid képregényét (15 oldal), és írd legalább 600 karakteres reakciót VAGY készíts vizuális reflexiót. Hogyan működik ez a képregény? Mi segíti az értelmezést? Mi gátolja? Milyen egyszerű elemeket lehetne felhasználni egy magyar sztorihoz?
- Olvasd el Lynda Barry rövid képregényét a képregényekről (10 oldal). Melyik az a három gondolat, amelyik megfogott?

2. alkalom szept 20.

Lynda Barry. Képregény és gondolkodás. A gesztus folyt. Képregény és idő.
Közös és egyéni gyakorlatok Lynda Barry pedagógiai eszköztárából.

Feladat szept 19. 18 óráig (posztold a közös felületünkre):

- Olvasd el (pontosabban tanulmányozd) Matt Madden *99 Ways to Tell a Story* c. könyvét. (Nem hosszú, de tömény, több rövid részletben ajánlom az olvasását.) Írd min. 600 karakteres reflexiót arról, hogy melyik három képregény benne a kedvenced és miért.
- Képregényprojekt: egy épület áll majd mindenki projektképregényének a középpontjában, már most kezdj el szimpatikus épületeket keresni.
- Esszé: már most kezdj el olyan képregényeket keresni, amelyekről esszét írnál.

3. alkalom szept 27.

A képregény mint játék: variációk és korlátok. Néhány Matt Madden-féle feladat a képregényes történetmesélés elemzéséhez és megértéséhez. Némi képregénytörténet (Matt Maddenhez kapcsolódóan). Miniképregény készítése.

Feladat szept. 26. 18 óráig (posztold a közös felületünkre):

- Összesen két oldal képregény elkészítése a három lehetőségéből (persze lehet mindhárom!) Mindkettőhöz írd pár mondatos magyarázatot. A feladat célja a képregény kifejezőeszközeivel játszani, annak határait feszegetni.
 - KÖTELEZŐ: Rajzolj meg egy tetszőleges *hosszú kötődő* hétköznapi, nem nagy horderejű sztorit egy általad választott Madden-féle stílusban/kötöttséggel.
 - VÁLASZTHATÓ: Rajzold meg ugyanezt a *hosszú kötődő* sztorit úgy, hogy *a történet elmesélésének módján* változtatsz, variálsz, alakítasz, provokálsz, hangsúlyokat rendezel át.
 - VÁLASZTHATÓ: Rajzold meg ugyanezt a sztorit valamilyen *formai* játékkal, formai változással, formai kísérletezéssel. Lehet, hogy amit így létrehozol, már nem is lesz mindenki szerint képregény.
- Képregényprojekt (1) Épület választása – fogalmazd meg, miért azt az épületet választottad, amit. Mi az érdekes benne (múltjában, jelenében, elhelyezkedésében, dizájnjában)? (500 karakter) (2) Posztolj legalább öt képet a választott épületről és a hozzá köthető emberekről (lehet saját készítésű vagy talált kép, akár mozgókép is, bármilyen médium: fotó, tervrajz, olajfestmény, rajz, bármi).
- Esszé: (1) képregény választása – fogalmazd meg, miért ezt választod, mi érdekes benne (500 karakter). 2) Posztolj legalább öt képet a választott képregényről, rövid kommentárral.

4. alkalom okt 4

Információ elrendezése, infografika. Sketchnoting.

Képregényoldal elemzése. A képregények szerkezetének modellje Charles Hatfield szerint.

Feladat okt. 3. 18 óráig (posztold a közös felületünkre):

- Olvasd el Jesse Lonergantól a *Hedra* című rövid és szöveg nélküli képregényt (60 oldal). Fotózz be egy általad választott oldalt, és egy rikító színű vonallal jelöld be, hogyan haladt a szemed/figyelmed az oldal olvasása során.

- Olvasd el Richard McGuire-től a *Here*-t (6 oldal). Készíts egy panelt a *Here* világában az általad választott épületről vagy a saját életedről. (Lehet vázlatos, nem kell kidolgozni.)
- Képregényprojekt: Válassz ki három *releváns* forrást (újságcikk, online, könyvtári, youtube), ami a választott épületről szól, és valamely részletüket érdekesnek találod, és használnád a félév végi feladatban. Az egyik forrásról készíts egy oldalas sketchnote-ot.
- Esszé: keress összesen három forrást: kritikát, interjút az alkotóval /alkotókkal (nyomtatott, online, youtube), esszét, tanulmány, amit érdekesnek találsz és használnád az év végi feladatban. Az egyik forrásról készíts egy oldalas sketchnote-ot.

5. alkalom okt 11

Fontos: Legyen itt a Hedra (laptopon, ipaden, kinyomtatva, vagy megvéve --- a telefon kijelzője túl kicsi.)
Képregény és dizájn. Idő és tér képregényben.

Jesse Lonergan: *Hedra* és Richard McGuire: *Here* áll majd a fókuszban.

Szimultaneitás és szekvencialitás (és egyéb szép szavak.)

Olvasásirány-vezetési gyakorlat.

Feladat okt 24. 18 óráig (posztold a közös felületünkre):

- Paul Auster – Paul Karasik – David Mazzucchelli: *Tükörváros* elolvasása. Fotózz be egy általad választott oldalt és elemezd 1000 karakterben **VAGY** rajzolj át egy általad választott oldalt a te stílusodban (de mindennek szerepelnie kell, amit Mazzucchelli megrajzolt.) Írj rövid kommentárt arról, milyen volt Mazzucchelli alapján dolgozni.
- Képregényprojekt: A félév végén leadandó projekt tartalmazzon egy oldalt, amely a mai napon meghatározott olvasási irányt követi, és valamilyen módon kapcsolódik a választott épülethez.
- Esszé: van-e a választott képregényben játék az olvasásiránnyal? Mennyire jellemző ez? Ha nem jellemző, van-e a szabályosságnak többletjelentése?

6. alkalom okt 25

Történetmesélés, térhasználat.

Paul Karasik – Paul Auster: *Tükörváros* áll majd a középpontban.

A vizuális metafora fogalma.

Kreatív történetvezetési gyakorlat.

Feladat nov 7. 18 óráig (posztold a közös felületünkre):

- Olvasd el Brecht Evens: *The Wrong Place* c. képregényének részletét (60 oldal). Írj egy választott oldalról legalább 600 karakteres reflexiót VAGY készíts vizuális reflexiót.
- Olvasd el Ebony Flowerstől a *My Lil Sister Lenát* (20 oldal). Írj egy választott oldalról legalább 600 karakteres reflexiót VAGY készíts vizuális reflexiót.

7. alkalom nov 8

Nézőpontok és történetek.

Brecht Evens: *The Wrong Place* és *Ebony Flowers: My Lil Sister Lena* áll majd a fókuszban, de más képregények és részletek történetvezetési stratégiáit is elemezzük. (Például: Chris Ware: *Building Stories*)

Kreatív történetvezetési gyakorlat.

Feladat nov 15-re:

- Képregényprojekt: (1) további információk, források keresése a választott épületről. Ezekről *rövid* beszámoló posztolása. (2) Készülés a konzultációra: hogy fog felépülni a képregényed? Milyen ötleteid és kérdéseid vannak? Mi okoz nehézséget?
- Esszé: (1) további információk, források keresése a választott képregényről. Ezekről *rövid* beszámoló posztolása. (2) Készülés a konzultációra: hogy fog felépülni az esszé, az elemzés? Milyen ötleteid és kérdéseid vannak? Mi okoz nehézséget?

8. alkalom nov 15

Egyéni konzultációk a Képregényprojektről.

Feladat nov 21 18 óráig:

- Nick Sousanis: *A Life in Comics: The Graphic Adventures of Karen Green* elolvasása (6 oldal) – milyen képregénytörténeti referenciákra ismersz rá? Posztolj ilyen képregényeket.

9. alkalom nov 22

Játék a képregény anyagával. Anyag és tér.

Feladat az utolsó órára:

- Portfólió összeállítása. A portfólió tartalma az összes órai feladat/munka és az összes elektronikusan feltöltött heti feladat összegyűjtve. Ha a heti feladatok elektronikusan/digitálisan készültek (pl digitális rajz, vagy gépelt szöveges válasz), akkor az utolsó alkalomra szükséges őket kinyomtatni.
- Képregényprojekt véglegesítése.
- Tervezz valamilyen játékos vagy interaktív elemet a projektedbe.
- Esszé véglegesítése.

10. alkalom nov 29

Portfólió leadása és bemutatása.

Képregényprojekt leadása és bemutatása.

Esszé leadása és az érvelés/elemzés bemutatása.

Értékelés:

Teljesítendő követelmények: Heti feladatok! Portfólió és Képregényprojekt. A részleteket lásd heti bontásban a tematikában.

Értékelés módja: gyakorlati jegy a portfólióra és a Képregényprojektra.

Az értékelés szempontjai: Megértette-e a feladat célját, és arra reagált-e. Alkalmazza-e a képregényes eszközök változatosságát. Határidőket tartotta-e. Rendszeresen és aktívan részt vett-e az órákon.

Az érdemjegy kiszámítása

Portfólió (ezt heti adagokban készítjük): 40%

A portfólió tartalma az összes órai feladat/munka és az összes elektronikusan feltöltött heti feladat összegyűjtve. Ha a heti feladatok elektronikusan/digitálisan készültek (pl digitális rajz, vagy gépelt szöveges válasz), akkor az utolsó alkalomra szükséges őket kinyomtatni.

Projekt vagy esszé (ezt a kurzus végén kell bemutatni): 50%

A projekt vagy esszé választható: a projekt keretében mindenki egy választott épületről készít képregényt. Az esszé egy képregény elemzése, szakirodalom felhasználásával.

Aktív részvétel az órákon: 10%

Kötelező irodalom:

Az olvasás sorrendjében:

- Shennawy, cím nélküli képregény, PDF
- Lynda Barry, *The Best North American Comics*, PDF
- Matt Madden *99 Ways to Tell a Story*, PDF
- Jesse Lonergan, *Hedra*, PDF
- Richard McGuire, *Here*, PDF
- Paul Auster – Paul Karasik – David Mazzucchelli: *Tükörváros* (MOME könyvtár)
- Brecht Evens, *The Wrong Place*, részlet, PDF
- Ebony Flowers, *My Lil Sis Lena*, PDF
- Nick Sousanis: *A Life in Comics: The Graphic Adventures of Karen Green*
<https://magazine.columbia.edu/article/life-comics-graphic-adventures-karen-green>

Ajánlott irodalom:

- Charles Hatfield, „An Art of Tensions”, *Alternative Comics: An Emerging Literature*, University Press of Mississippi, 2005, pp. 32-67 (PDF)
- Hatfield, Charles és Bart Beaty (szerk), *Comics Studies: A Guidebook*, Rutgers University Press, 2020. (PDF)
- Kuhlman, Martha, „Design in Comics,” *Comics Studies: A Guidebook*, szerk. Charles Hatfield és Bart Beaty, Rutgers University Press, 2020, pp. 172-192. (PDF)
- Szép Eszter, „Metaképregény: Az önreflexivitás képregényes poétikái,” *Intézményesülés, elbeszélések, médiumok*, szerk. Vincze Ferenc, Szépirodalmi Figyelő, 2018, pp. 95-119. (PDF)

Egyéb információk:

A kurzus neked szól, ha érdekelnek a képekkel elmesélt történetek, szívesen olvasnál és készítenél ilyeneket.

Neked szól, ha még nem olvastál képregényt. Ha már olvastál képregényt.

Fontos: a közös olvasmányaink nagy része angolul van, de közérthető nyelven.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Email egyeztetés alapján hétfőnként.